

Utbildningsdepartementet
Utbildnings- och integrationsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2025/26:644 av Anna Wallentheim (S)
Barns deltagande i skola och fritidsaktiviteter

Anna Wallentheim har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att barns deltagande i skola och fritidsaktiviteter inte begränsas av familjens ekonomi.

Utbildningen i det svenska skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen [2010:800]). Det innebär att alla elever ska ha tillgång till en verksamhet med en hög kvalitet så att de fastställda målen för utbildningen nås, oavsett var i landet eleverna bor eller vilken skola de går i. Det kompensatoriska uppdraget är alltså tydligt.

Skolan i Sverige ska vara avgiftsfri och eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Eleverna ska också utan kostnad erbjudas näringsriktiga skolmåltider (se t.ex. 9 kap. 8 §, 10 kap. 10 § och 15 kap. 17 § skollagen). Det får förekomma enstaka

inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. I samband med skolresor och liknande aktiviteter får det i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever och ersättningen får inte överstiga huvudmannens självkostnad för att eleven deltar i aktiviteten.

Det är huvudmannen för skolan som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med lagar och andra författningar, däribland att bestämmelserna om avgifter följs. Statens skolinspektion har enligt skollagen tillsyn över skolväsendet, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts. Det är oerhört viktigt att huvudmannen tar sitt ansvar då även små kostnader kan vara betungande för många hushåll om de förekommer vid upprepade tillfällen. Det måste även skolan ta hänsyn till när man planerar aktiviteter.

För att stärka huvudmännens möjligheter att genomföra utbildningen har regeringen i budgetpropositionen för 2026 bl.a. förstärkt kunskapsbidraget med 1,8 miljarder kronor 2026 och beräknar en förstärkning om drygt 800 miljoner kronor 2027 (prop. 2025/26:1 s. 148). Det innebär att statsbidraget 2026 uppgår till drygt 9 miljarder kronor. Statsbidraget fördelas enligt ett socioekonomiskt index och elevantalet hos varje huvudman.

Det syftar till att stärka kunskapsutvecklingen för eleverna i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

Regeringen tog i juni 2025 emot slutbetänkandet Det handlar om oss – så bryter vi utanförskapet och bygger en starkare gemenskap (SOU 2025:76). I betänkandet föreslås bl.a. att barn till arbetslösa, föräldralediga och föräldrar med försörjningsstöd bör få större möjligheter att delta i fritidshemmets aktiviteter. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Den 15 september 2025 infördes fritidskortet för barn och unga i åldrarna 8–16 år, vilket motsvarar ett värde som kan användas som betalning för vissa fritidsaktiviteter. Inför 2026 breddade regeringen målgruppen för fritidskortet till att även omfatta 7-åringar. Därtill höjde regeringen beloppen på fritidskortet, där det allmänna fritidskortet höjdes till 550 kronor per barn och kalenderår och det särskilda fritidskortet, för barn i ekonomiska utsatta hushåll, höjdes till 2 500 kronor. Barns och ungas möjligheter att delta i fritidsaktiviteter ska inte avgöras av plånbokens storlek.

Stockholm den 1 april 2026

Simona Mohamsson